

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0620135 Aspfallet

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000-områden bygger på krav som finns i EUs fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EUs fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EUs arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000-område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, och behov av bevarandeåtgärder, t ex skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Den ska tas fram och hållas aktuell i dialog med berörda intressenter, och det är värdefullt om den som har ny information kontaktar Länsstyrelsen. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, t ex skyddsbeslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen. Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

Kartor

Information om naturtypers utbredning och arter i ett enskilt område går att hitta med hjälp av kartverktyget Skyddad natur. Det kan nås på Naturvårdsverkets hemsida genom att söka på ”kartverktyget skyddad natur”. I kartverktyget söker du upp aktuellt område och klickar på namnet för mer information.

Karta över naturtyper hittas efter sökning av område, gå till fliken Kartskikt, avmarkera allt och under Naturtypskarteringar lägg till Natura naturtypskartan (NNK) och välj Naturtyper (ytor, linje, punkter.)

Det finns även möjlighet att ladda ner naturtypskartan som shp-fil. För mer information se Länsstyrelsens hemsida.

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0620135 Aspfallet

Kommun: Ludvika

Områdets totala areal: 6,7 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen: 2016-10-25

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen:

Markägarförhållanden:

Privata

Regeringsbeslut, historik:

SPA: Nej, pSCI: 2000-07-01, SCI: 2005-01-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut M2010/4648/Nm

Naturtyper och arter som ska bevaras i området:

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

6270 - Silikatgräsmarker

6410 - Fuktängar

6510 - Slätterängar i låglandet

Bevarandesyfte

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Prioriterade bevarandevärden:

I natura 2000-området Aspfallet är de prioriterade bevarandevärdena de hävdade gräsmarkerna med dess särpräglade flora. En rik flora av ängssvampar finns i området. Slätterängarna (naturtyp 6510) prioriteras högre än betesmarkerna (naturtyp 6270). Mark som är 6270 kan med fördel övergå till att bli 6510 eftersom endast en liten del av de tidigare slättermarkerna idag sköts med slätter. På sikt bör slätterområdet utökas med i första hand områden sydost om gården och i andra hand ytterligare delar av de översilade stråken i ravinbottnarna.

Motivering:

Områdets främsta värden är knutna till gräsmarkerna som hävdats genom bete och slåtter under lång tid.

Prioriterade åtgärder:

Det viktigaste är att hävden upprätthålls genom tillräcklig bete och slåtter samt att gran- och slyuppslag hålls efter. På sikt bör slåtterområdet utökas med i första hand områden sydost om gården och i andra hand ytterligare delar av de översilade stråken i ravinbottnarna. Områden med rika förekomster av ängssvampar ska prioriteras i skötseln.

Beskrivning av området

Ensamgården Aspfallet ligger högt i västsluttningen av ett bergsområde just på gränsen mot Västmanland, med det stora myrlandet mot Skattlösberg och Ulriksberg i nordväst. Gårdens inägor är kuperade, med små åkerbackar omgivna av öppna eller glest trädbevuxna marker, som tidigare har brukats som slåttermarker.

De friska slåttermarkerna utgörs av måttligt örtrik stagghed, medan den skuggiga hagen t.ex. mer övergått mot skogsnävaäng. Översilade stråk i backarna och ravinbottnarna hyser lågstarr-, eller högörtäng. Efter vägen och kring gården står präktiga gamla vårdträd: lönnar, aspar och urgamla björkar, längs ravinerna och glest i ängarna gråal och björk.

Staggheden hyser en rätt artfattig flora. Slåtterfibbla, stagg, darrgräs och mattlumner är karaktärsarter, liksom filtlavar. Fuktigare områden är rika på kärrfibbla, knagglestarr och slåtterblomma. Av stort intresse är den rika svampflora som om eftersommaren utvecklas i marken. Här påträffas i september ett drygt dussintal vax- och rödskivlingar, ett par sällsynta jordtungor samt en mycket ovanlig fingersvamp.

- Ett förslag till en ny områdesgräns är inlämnad som förslag till regeringen 2015. Kartan i slutet på bevarandeplanen visar yttergränserna för det inlämnade förslaget. Områdets totala areal i det nya förslaget är 6,51 ha.

Vad kan påverka negativt

Minskat eller upphört slåtter och bete leder på sikt till igenväxning av buskar och träd och utarmning av den hävdgynnade floran och faunan. . Tillskottsutfodring av betesdjuren ger indirekt näringstillförsel till marken och missgynnar den konkurrenssvaga floran.

Utebliven eller felaktig skötsel (pga. ändrad markanvändning etc.) kan utgöra ett hot mot naturtypen, liksom igenväxning med träd och buskar samt skogsplantering i hagmarker.

Virkestransporter eller körning med andra tyngre fordon kan skada för naturtypen viktiga markförhållanden, samt leda till förändrad hydrologi.

Markexploatering och annan markanvändningsförändring i objektet eller i angränsande områden, exempelvis dikning och täktverksamhet kan medföra negativa effekter för de känsliga markerna

Bevarandeåtgärder

Delar har restaurerats inom LIFE Foder & Fägring 2010-2014. Ingår i en samlingsfolder om finnmarker i sydvästra Dalarna.

Inga jordbrukarstöd söks. Markägarna anlitar granne för bete. Förvaltningsfunktionen sköter liten ängsmark. Förvaltningsfunktionen följer upp skötseln genom återkommande kontakter med markägarna. Visar det sig att detta inte är tillräckligt för att upprätthålla

värdena så kan Länsstyrelsen behöva planera för ytterligare åtgärder.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000 - naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

6270 - Silikatgräsmarker

Areal: 1,43 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal: 1,9 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

De norra betesmarkerna håller på att restaureras genom utglesning av trädskiktet och nya stängsel. Området är kuperat och utgörs dels av överversilade stråk i backarna och ravinbottnarna, där lågstarr-, eller högörtäng utbreder sig. Torrare partier utgörs av stagg- och rödvensamhällen.

Artrika, hävdpräglade gräsmarker nedanför trädgränsen på torra-friska, silikatrika jordar. Naturtypen har utvecklats genom lång hävdkontinuitet, men kan vara stadd i igenväxning. Krontäckning av träd och buskar, som inte är av igenväxningskaraktär, är 0-30 %. Hävdgynnade arter ska finnas.

Bevarandemål

Arealen silikatgräsmarker ska vara minst 1,9 hektar.

Vedartad igenväxningsvegetation ska inte förekomma. (Med "igenväxningsvegetation" avses sådana träd, buskar (högre än 1,3m) och annan markvegetation som kunnat etablera sig på grund av att hävden blivit för svag för att kunna medverka till att säkerställa förekomsten av hävdgynnade växt- och djursamhällen samt arter.)

Kärlväxtfloran ska vara artrik och dominerad av hävdgynnade arter och med ett stort inslag av typiska arter.

Bevarandetillstånd

Gynnsam

6410 - Fuktängar

Areal: 1,2 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal: 1 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Hävdpräglade fuktängar med blååtäl eller starr nedanför trädgränsen. Naturtypen har utvecklats genom lång hävdkontinuitet, men kan vara stadd i igenväxning. Krontäckning av träd och buskar, som inte är av igenväxningskaraktär, är 0-30 %. Hävdgynnade arter ska finnas.

Två undertyper finns:

6410 a) Fuktängar på neutrala till alkaliska, kalkrika jordar med ett varierande vatteninnehåll, ofta relativt artrika. Här ingår bl.a. "kalkfuktängen".

6410 b) Fuktängar på surare jordar, ibland torvrika, med blååtäl, tåg- och starrarter. Typen varierar beroende på hävd och hävdintensitet.

Bevarandemål

Arealen fuktängar med blååtäl eller starr ska vara minst 1 hektar.

Vedartad igenväxningsvegetation ska inte förekomma. (Med "igenväxningsvegetation" avses sådana träd, buskar (högre än 1,3m) och annan markvegetation som kunnat etablera sig på grund av att hävden blivit för svag för att kunna medverka till att säkerställa förekomsten av hävdgynnade växt- och djursamhällen samt arter.)

Kärlväxtfloran ska vara artrik och dominerad av hävdgynnade arter och med ett stort inslag av typiska arter.

Bevarandetillstånd

Gynnsam

6510 - Slåtterängar i låglandet

Areal: 1,11 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal: 1,2 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

De friska slåttermarkerna utgörs av måttligt örtrik staggshed. Glest i ängarna växer gråal och björk.

Artrika, torra-friska, hävdpräglade ängar i Götaland samt under högsta kustlinjen i Svealand och Norrland. Naturtypen har utvecklats genom lång kontinuitet av slåt-terängsskötsel (och ofta även använts som betesmark på senare tid), men kan vara stadd i igenväxning. Krontäckning av träd och buskar, som inte är av igenväxningskaraktär, är 0-30 %. Hävdgynnade arter ska finnas.

Bevarandemål

Arealen slåtterängar i låglandet ska vara minst 1,2 hektar.

Vedartad igenväxningsvegetation ska inte förekomma. (Med ”igenväxningsvegetation” avses sådana träd, buskar (högre än 1,3m) och annan markvegetation som kunnat etablera sig på grund av att hävden blivit för svag för att kunna medverka till att säkerställa förekomsten av hävdgynnade växt- och djursamhällen samt arter.)

Kärlväxtfloran ska vara artrik och dominerad av hävdgynnade arter och med ett stort inslag av typiska arter.

Bevarandetillstånd

Gynnsam

Dokumentation

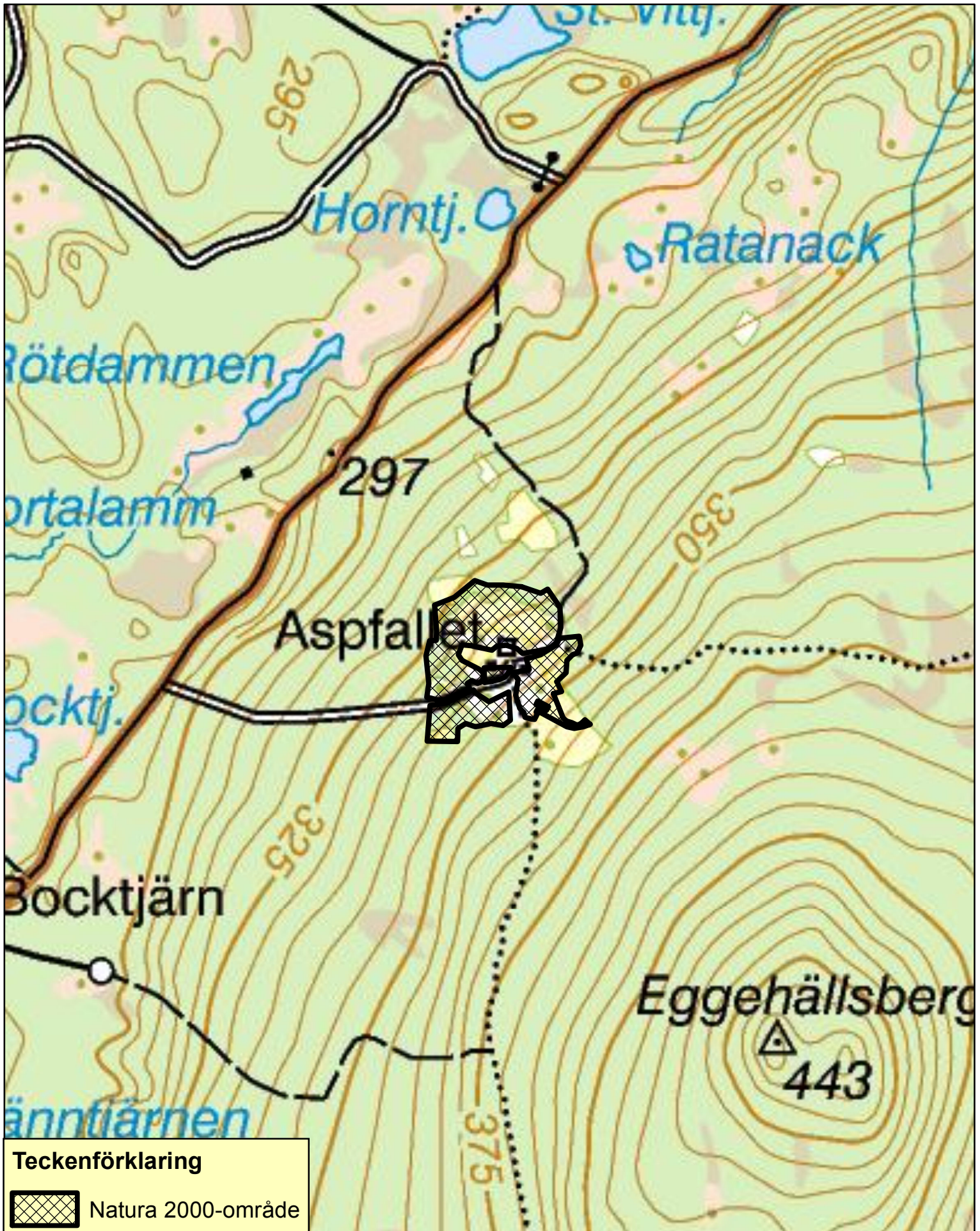
Länsstyrelsen Dalarna, 1994. Värdefulla odlingslandskap i Dalarna. Länsstyrelsen 1994. Falun.

Länsstyrelsen i Dalarnas län, 1993. Dalarnas ängar och betesmarker. Länsstyrelsen. Falun. Naturvårdsverket, 1996. Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet.

Information från projektet "LIFE Foder & Fägring 2010-2014", Länsstyrelsen i Dalarna Naturvårdsverkets vägledning för arter- och naturtyper inom Natura 2000-nätverket

Bilagor

Aspfallet SE0620135

N

Skala

1:10 000

0

0,25

0,5

1 Kilometers

Alla naturtyper yta

- Ej giltig kod
- 6270 - Silikatgräsmarker
- 6410 - Fuktängar
- 6412 - Fuktängar på surare jordar
- 6510 - Slätterängar i låglandet
- 6913 - Trädbärande kultiverad betesmark
- 9000 - Obestämd skog, obestämd natura/icke-natura

